

Predica

**P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului la sfințirea
pietrei fundamentale a bisericii din Buteni,
în 28 August 1927.**

„Nimeni nu poate pune altă temelie
decât cea odată pusă, care e Iisus
Hristos”. (I. Cor. 3 v. 11.)

*Prea Cucernici Părinți!
Iubiți Fii duhovnicești!*

Frumoasă este natura cu podoabele ei minunate; frumos este
cierul înstelat, frumos este omul când mintea sănătoasă îi călă-
uzește pașii vieții, dar cea mai desăvârșită frumusețe o găsim la
umbra Crucii lui Hristos. Căci nu este vorba aici numai de fru-
museța ochilor, ci este vorba de frumuseța care aduce plăcere
sufletului, plăcere inimii. Da, iubiții mei, în lumea aceasta trebuie
să căutăm a avea parte de dulceață sufletească obținută prin
jertfe nenumărate.

Adevărată dulceață pentru viața noastră găsim numai în Cru-
cea lui Hristos, care ne asigură și mântuirea. Chiar dacă s'ar
cere să jertfim, să vărsăm lacrimi pentru dobândirea mântuirii,
să nu uităm că o singură lacrimă vărsată la picioarele Crucii lui
Hristos, valorează mai mult decât toate plăcerile trecătoare ale
lumii acesteia.

Întrebarea este: ce ne îndeamnă pe noi să lăcrimăm, să jert-
fim, să zidim pentru împărăția lui Hristos pe pământ? Ce ne înde-
amnă să așezăm cu deosebită solemnitate chiar piatra de tem-
elie a viitoarei noastre biserici din Buteni?

La cea dintâi întrebare răspundem cu mărturiile istoriei.
Aceasta ne spune că necredința a adus numai periclune. Perit-a
și risipitu-s'a lumea veche a Elenilor din cauza necredinții; îm-
prăștiatu-s'a vechea împărăție romană tot pentru necredință! Nu-
mai credința în Hristos a putut să mărească națiunile pământului
din clipa în care s'a ivit Mântuitorul. Cultura creștină a înobilat
pe barbari, a îmblânzit popoarele iar unde războaiele au nimicit
pacea, acolo lipsea duhul lui Hristos. Duhul dreptății și al cinstei
numai cu numele Fiului lui Dumnezeu este în legătură în tot
timpul creștinismului. Invățătura lui Iisus îmblânzea inimile îm-
păraților tirani, înțelepciunea creștină biruia înțelepciunea păgână.

Duhul lui Hristos de aproape două mii de ani a intrat în familii, în raporturile dintre oameni, fie juridice, fie comerciale, fie economice.

Aici este locul, iubiții mei, să amintesc că duhul lui Hristos a crescut oamenii de caracter, cu tărie de fer, tari în credință. Adevărații urmași ai lui Hristos au rămas neînfrânți în fața ispitelor și ale înșelăciunilor omenești. Nu-i mirare că acești oameni au jertfit chiar averea și viața lor dacă a trebuit. Nu voi aduce aici pilde din trecutul altor neamuri, ci aduc o pildă apropiată din trecutul bisericii noastre ortodoxe române din Ardeal. Aduc pilda marelui binefăcător Dr. Ioan Mișu din comuna Vinerea de lângă Orăștie, care decedând în Iulie 1927 a lăsat întreaga sa avere de 30 milioane în grija arhidiecezei ortodoxe române de sub înțeleapta cărmuire a Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae din Sibiu. Acest binefăcător a lăsat averea sa în grija bisericii cu scopul, ca din acea avere să se dea creștere religioasă-morală tineretului și peste tot să se înalțe cu ajutorul acelei averi, viața creștinească și națională a fiilor neamului românesc.

Știa acest bărbat al bisericii că "nimeni nu poate pune alta temelie decât cea odată pusă, care e Iisus Hristos" (I. Cor. 3 v. 11). Aceste cuvinte ale sf. Apostol Pavel trebuie să ne facă a ne da seama de al doilea adevăr: că adică orice lucrare bună în viața creștinească trebuie să se întemeieze pe statornicia în Hristos. Această statornicie este imaginată prin sfințirea pietrei fundamentale dela o biserică, pentru că piatra fundamentală amintește pururea temelia neperitoare a bisericii: pe Iisus Hristos. Dacă a fost oarecând trebuință, de bună seamă azi, în veacul lăcomiei desmățate, este nevoie să-și aducă aminte oamenii numiți creștini, că nu pe lucruri pieritoare se poate clădi fericirea lor. Asculte acești oameni lacomi ai timpului nostru ceea ce zice Mântuitorul: oicine care aude aceste cuvinte ale mele și le îndeplinește, asemenea-se-va bărbatului cuminte, care a clădit casa lui pe stâncă. A căzut ploaia, au venit râurile mari, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea n'a căzut, fiindcă era întemeiată pe stâncă. Iar oicine, care aude aceste cuvinte ale mele și nu le îndeplinește, asemenea-se-va bărbatului nerod care si-a clădit casa pe nisip. Și a căzut ploaia și au venit râurile mari și au suflat vânturile și au izbit în casa aceea și a căzut. Și năruirea ei a fost mare (Mat. cap. 7 v. 24—27).

Cât de mult sunt convins eu smeritul slujitor al lui Hristos că voi iubiții mei vă orânduți și vă întemeiați viața pe temelia bisericii,

pe Iisus Hristos. Piatra pe care o am sfințit azi, însemnează că pe piatra credinții creștine vreți să rămâneți. Și bucuria mea este mare văzând cum așteptați să se înalțe noul Sion și cum *vă clădiți cu pietre vii în casă* duhovnicească: „pentru că scris este în Scriptură: iată pun în Sion piatra din capul unghiului aleasă, de mare preț, și cel ce va crede în ea nu se va rușina" (I. Petru 2 v. 6).

Iubiții mei fii duhovnicești!

Piatra cea din capul unghiului închiuește pe Mântuitorul. Această piatră trebuie căutată cu orice preț. Impărăția cerurilor este asemenea cu un neguțator, care caută mărgăritare bune și aflând un mărgăritar de mult preț, s'a dus, a vădudut toate câte avea și l-a cumpărat. (Mat. 13 v. 45—46). Această asemănare a Mântuitorului e plină de înțeles. Nu e vorba aici de lucruri, de pietri în înțelesul adevărat al cuvântului. În muzeul Luvru din Paris este un mare diamant, care se păstrează cu mare grijă într'o cutie de sticlă lângă care stă un păzitor ziua și noaptea. Acest diamant valorează zeci de milioane de lei. Totuși nu vorbește Mântuitorul de asemenea mărgăritare. Mântuitorul pe sine se înțelege sub acest mărgăritar. De aceea zice Domnul: „Au nu ați uitat niciodată în Scripturi: Piatra pe care au aruncat-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie vârful unghiului" (Mat. 21 v. 42).

Prin urmare piatra fundamentală a unei biserici își are însemnătatea ei deosebită. Ea face să avem credință statornică în răsplata lui Dumnezeu. Odinioară Iacov a dormit pe o piatră visând scara pe care îngerii lui Dumnezeu se suiau și se coborau. Iacov a și prefăcut aceea piatră în altar, turnând unt de lemn deasupra ei. Piatra aceea i-a fost bătrânului patriarh o amintire bună de cele ce i-a făcut Dumnezeu. Vă întreb acum: ce amintire va fi pentru voi piatra aceasta fundamentală? Răspund eu zicând că ea Vă va aduce aminte că atunci când v-ați apucat de zidirea acestei biserici, v-ați împreunat în rugăciune, credință, dragoste și nădejde și întemeiați pe Hristos, V-ați hotărât la un lucru mareț și plăcut lui D-zeu.

Această unire a cugetelor doresc să străbată viața voastră și atunci când cu ajutorul lui Dumnezeu vă veți învrednici a mări pe Dzeu în noua biserică. Spre aceasta trebuie însă înțelegere, jertfă și iar înțelegere. Desbinarea nu ajută la nimic. Puterea este în unirea tuturor. De aceea rog, și pe acei frați de sânge, cari s'au abătut dela legea strămoșească, să se întoarcă la maica biserică.

Să nu să încreadă în numărul de 400, — pe care l'ar fi ajuns bap̄tistii aici în Buteni, — căci Sf. Apostol Petru (II. Petru 2 v. 1) în epistola sa a doua zice: „fi-vor învățatori mincinoși, cari vor strecura eresuri pierzătoare și... *mulți se vor lua după învățăturile lor destrăbălate*“. Acelaș apostol zice că Dumnezeu știe să scape din ispite pe cei binecredincioși iar pe cei nedrepti îi pastrează ca să fie pedepsiți în ziua judecării (II. P. 2 v. 9). Deci nedreptatea bap̄tistă dacă se păstrează, ea va fi pedepsită în ziua înfricoșatei judecări.

Și nu numai atunci, ci chiar acum trebuie să aibe mustrare de cuget acei frați ai noștri, cari își zidesc capiști pe bani din America. Aducă-și aminte de cuvintele lui Iisus Sirah: „*Cel ce își zidește casă cu bani streini, asemenea este celui ce își zidește pietre de mormânt*“ (21 v. 9). Dacă acei frați ni-ar iubi, ar trebui să rămână cu noi și să îndrepteze răul ce l-ar vedea, iar nu să fugă de noi. Biserica lui Hristos trebuie să ne unească pe toți iar nu să ne dezbine. Conducerea ei ne asigură calea adevărată și ne scutește de rătăcirii. Împăratul Alexandru cel Mare cucerise lumea jumătate, dar într'o bună vreme văzu că soldații nu vor să se mai supună. Le zise deci: „Fie voia voastră; toți cari voiți să mă părăsiți, aveți calea deschisă. Pieriți din ochii mei, oameni nerecunoscători“. Cuvintele împăratului au avut ca urmare că s'a făcut disordine între soldați, nimeni nu le mai poruncea. Chiar soldații s'au îngrozit de disordine și se temeau că popoarele streine din jurul lor se vor scula și îi vor birui. Ce au făcut dar? Au venit înapoi la Alexandru cel Mare și cu lacrimi în ochi au cerut să fie primiți iar sub scutul său.

Așa trebuie să facă frații noștri trecuți dela noi. Toți trebuie să ne mărim sufletele și puterile, căci vrăjmașii văzuți și nevăzuți ne pândesc din toate părțile. Acel vrăjmaș trebuie să vadă că suntem un trup și un suflet. Să nu spună ereticii că și ei sunt frați buni cu noi. Sunt buni numai atunci când clădesc cu noi pe aceiași temelie. Sunt buni numai când se roagă lui Dumnezeu împreună cu noi.

Nădejdea mea e tare că așa va fi căci fost-au totdeauna eresuri, dar biserica a biruit. Vom birui și noi, dar cei alunecați trebuie să vadă jertfa noastră; înțelegerea dreptcredincioșilor. Jertfiți deci iubiții mei cu credință. Căci credința este adevărarea celor nevăzute și adevărarea credința voastră când vă veți ruga lui Dumnezeu cu noul Sion, pe care-l veți ridica cu ajutorul părintelui Ceresc. Înaltul guvern și autoritățile noastre administrative în iubirea lor

de biserică vă vor ajuta și nu peste mult voiți fi fericiți să sfințesc noua biserică din Buteni care va fi o mărturie că românul ortodox își mântuește sufletul său prin credința strămoșească

Amin.

Aprecieri

Noua revistă bisericească, ce apare în București, sub conducerea distinsului scriitor bisericesc Dr. Teodor Păcescu director general în ministerul cultelor, în nrul 1—3 din April-Iunie, apreciază activitatea P. S. Sale Episcopului nostru în modul următor: „P. S. Sa Grigorie Comșa, Episcopul Aradului, a dorit cu ardore episcopatul. Și l'a ajuns. Nu ca să vegheze și economisească, ci ca să vegheze și lucreze.

Comandă în Eparhia Aradului statmajorul clerical de misionari ortodocși antisectanți. Ca viorelele în primăvară răsar cărțicelele și cuvântările P. S. Sale. ca atare ni se arată cel mai temut sectofag. P. S. Sa este popular și simpatic. Dispune de-o sănătate pe care nu o concurează decât roșul dela brandenburgurile hainelor și pălăriei episcopale ardelene. Român întreg ortodox robust, blând ca suflul Evangheliei, activ ca slugile cele credincioase ale Domnului, poporul îl iubește și Eparhia Aradului saltă de bucurie.

P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa la Buteni și în alte sate.

Neobositul nostru arhieru Dr. Grigorie Comșa, animat de binele pe care-l dorește din adâncul sufletului păstoriiilor săi, a cercetat Duminecă în 28 și Luni în 29 Aug. mai multe parohii din protopopiatele Buteni și Ineu, propovăduind cu înaltele-i însușiri sufletești învățătura lui Isus Hristos.

Sâmbălă în 27 August la orele 4:15 P. S. Sa însoțit de P. C. Sa dl consilier-referent M. Păcășian, revizorul eparhial Dr. G. Popoviciu și diaconul V. Guleș, — a plecat cu automobilul dela reședință. În câteva minute părăsirăm zgomotul orașului și iată-ne pe câmpia greu încercată de Dumnezeu în 2 Iulie, împrejmuită în față de dealurile vineții ale Șiriei. Natura parcă să reținea în vederea scopului sfânt și măreț, ce și-l'a propus P. S. Sa, să nu ne strice călătoria. Trecem astfel cu repeziciune prin satele și orașelele noastre cu bisericuțele lor, tot atâtea centre de înaltă însuflețire odinioară și acum, pentru credință, neam și lege. Lumea îmbrăcată în frumosul port al oamenilor dela munte, umblă forfolă, serioasă, pregătindu-se pentru ziua de mâna Domnului. Pruncuțele caselor, se zăresc feciorandrii, cari directesc, așează uneltele întrebuințate pentru câștigarea pâinii de toate zilele, în decursul săptămânii, în stradă fetițe cu câte un măturoi mare, cu stropitoare, caută să îmbrace strada dinaintea ușii în haină de sârbătoare, pânăce băețandrii să zbunguesc

prin praful străzilor, făcându-ne semne, și gonindu-ne parcă o clipă două, cu strigătele și râsetele lor pline de vieață. Buna dispoziție ce ne stăpânește, e conturbată din când în când de priveliștea ce ne-o ofere câte-o capiște — zidire tipică — ridicată la îndemnul diavolului parcă, de cătră unii sârmani frați rătăciți de ai noștri, cari inconștienți încearcă să întineze sufletul curat al muntenilor noștri. Nu am căutat cauza acestor rătăciri, am văzut-o însă în banul străin atât de ademenitor pentru omul năcăjit, în sărăcia intelectuală și materială, în uitarea de sine a poporului și fie-mi permis a crede că ici colo și în lipsa de interes, de tact și de iubire adevărat creștinească a unora din preoții noștri. Bunul Dzeu ni-a miluit însă în ceasul al 12-lea de grea cumpănă, cu un Vlădică, om întreg la locul lui, cu o minte scăpărătoare de inteligență, cu o voință de fier, o activitate fără seamăn și cu o înfățișare de „Herubim“.

Trece timpul, trec sate. A început să se îngâne întunerecul cu lumina, pânăce învinsă lumina, întunerecul ne cuprinde: Ne apropiem însă de ținta dorită, de sediul protopopesc, de Buteni. Aici își manifestă P. S. Sa dorința, să sfințescă piatra fundamentală a noului biserici, pentru realizarea căreia P. C. Sa dl protopop Roxin ajutat de preoții locali Bodea și Cozma, nu au cruțat nici timp, nici muncă, nici cheltueli. Ajunși la preafrumoasa casă pr.-popească suntem întâmpinați cu toată căldura de P. C. Sa protoiereul și preoții locali. Dragostea cu care am fost primiți și îngrijiți în această casă de P. O. Doamnă, nu vom uita-o în curând. Abia ne așezarăm la masă, fanfara compusă din peste 30 de țărani și condusă cu multă abilitate de un fruntaș, — până eri alaltăeri baptist, — adat o serenadă în onoarea oaspelui iubit și așteptat cu atâta dor, a P. S. Sale. Priveam ochii Stăpânului și am văzut licăriri de bucurie, am simțit cum sufletul lui mare se identifică cu sufletul curat al poporului din care a eșit. Foarte emoționat li-a mulțumit pentru dragostea arătată.

A doua zi dimineața P. S. Sa e condus cu litia dela locuință până la vechea biserică, de cătră protopresviterii Păcățian, Roxin, preoții Bodea, Cozma, Mihulin din Sebeș, Drincu din Govoșdia, Dr. G. Popoviciu și diaconul Guleș, urmat apoi de mulțimea mare a poporului. După sfânta liturgie oficiată de P. S. Sa și preoții amintiți, se formează un impozant cortegiu cu copii de școală, tineret, fanfară, cor vocal condus cu măiestrie de învățătorul Cornel Vodă, preoți și mare mulțime de popor. Solemnitatea și măreția acestui cortegiu îmi amintește pe o clipă litiile demonstrative făcute pe vremea lui Constantin cel Mare, litiile cari și-au avut rolul lor deosebit, întru propagarea și înrădăcinarea învățăturilor adevărat creștine. Efectul lor binefăcător pentru biserică lui Hristos, îl simțiam îl retrăiam acum cu sufletul plin de emoție sfântă. În piața principală a orașelului, alături de biserică rom.-cat. este locul, unde are să se înalțe dârz, în aceiași vreme

blândă și puternică biserică noastră din Buteni, împotriva tuturor privirilor piezișe și intențiunilor dușmănoase ale străinilor și ale fraților uitați de Dzeu. După un scurt serviciu divin protoiereul local, dă cetire actului comemorativ care subscris fiind de P. S. Sa și de mulți credincioși, va fi zidit în piatra fundamentală. P. S. Sa urmat apoi de preoți coboară jos la fundament, sfințește piatra, așează sub ea actul comemorativ, stropește cu apă sfințită, unge cu unt de lemn sfințit cele 3 cărămizi, cari apoi se acoperă cu beton. Terminat acest act sfânt P. S. Sa urcă amvonul improvizat. Am o clipă liberă să privesc în jurul meu. Un covor alb — format de hainele bărbaților — să întinde în jurul nostru, împetritat cu floricele roșii și alte culori ale hainelor femești. P. S. Sa își odihnește o clipă privirea-i blândă și figura energică pe acești ascultători, începe apoi cuvântarea, care pentru deosebita ei frumsețe și înțelepciune ce radiază din ea, o publicăm în întregime în fruntea ziarului.

La început blând ca un izvor, ce își împrăștie apele pe pământ, care devine din ce în ce tot mai puternic, pentruca să se transforme apoi într'un torent de ape, așa cuvintele P. S. Sale cuceresc rând pe rând pe credincioși. Vocea devine tot mai puternică, privirile credincioșilor sunt fixate pe fața P. S. Sale, învățăturile, pildele, frapează mulțimea, le frământă sufletele și îi stăpânește. Privirile devin mândre, respirația este reținută ca să nu scape din vedere un cuvânt, un gest măcar al marelui propovăduitor. Terminată predica aud lângă mine șoptind: „aiesta e Vlădică, dacă ar veni numai de câteva ori în comună, nu ar mai rămânea, nici urmă de pocăit la noi“. Să formează apoi cortegiul iarăși, și duc pe P. S. Sa la locuință. La orele 2 urmează banchetul dat de intelectualii ortodoxi români în onoarea P. S. Sale; toastează: P. S. Sa pentru dinastie, protoiereul Roxin pentru P. S. Sa, preotul Bodea pentru administrația județeană și locală, preotul Cosma pentru P. S. Sa și protopopol Roxin, avocatul Dr. Grozda pentru religia creștină și poporul drept credincios din Buteni, protoiereul Păcățian pentru intelectualii din Buteni, avocatul Dr. Dan pentru autoritățile școlare, inspectorul școlar Cristea, pentru înfrățirea bisericii și a școlii.

După terminarea banchetului și o prea scurtă odihnă, la orele 3 cercetăm comuna Chisindia. Suntem așteptați în apropierea comunei de un numeros banderiu și binevențați de notarul și primarul comunei. Corul condus de un țaran, întonează un frumos: Ia mulți ani Stăpâne. Urcăm apoi dealul, urmași de o mulțime imensă, care a ieșit întru întâmpinarea oaspelui iubit. Ajunși sus în ușa bisericii, preotul Mihuția cu sf. evanghelie și cruce în mână binevențează pe Stăpânul și arhiereul nostru, accentuând însemnătatea venirii P. S. S. în mijlocul credincioșilor. Raportează despre starea parohiei care are 1800 suflete, 64 părechi necununat și 35 bapțiști. Poporul e blând, munci-

tor, dornic de lumină, dar cam sărăcuț materialicește.

Intrând P. S. Sa în biserică asistat de preoții însoțitori oficiază un scurt serviciu divin, după care urmează cuvântarea ascultată cu deosebită ardoare de mulțimea credincioșilor, cari se aflau în biserică. P. S. Sa accentuiază, că a venit în comună pentru a împlini cuvintele apostolului Pavel: mă voi face tuturor toate. Arată că cele vremelnice sunt trecătoare, prin urmare poporul să tindă a-și câștiga comori sufletești vecinice. Cei necununați, să ceară binecuvântarea bisericii și harul dzeesc, pentruca să nu cadă în păcat și mai mare și pentruca să fie considerați ca creștini adevărați. Combate apoi cu argumente plausibile și înțelese de toți molima pocăiților. Efectul cuvintelor P. S. Sale se reglîndește pe fața radioasă și privirile senine ale credincioșilor. Cefindu-se rugăciunea de ertare — ascultată de credincioși în genunchi, — părăsim sfântul locaș, pentru a face o scurtă vizită preotului comunei. Aici o delegație de peste 20 credincioși veniți din Păiușeni, roagă pe P. S. Sa să se îndure și să le trimită un preot, pentrucă prin grele suferințe sufletești trece comuna Păiușeni. Plăcut surprins de ținuta deamă a păiușenilor P. S. Sa le promite îndeplinirea dorințelor, îndată ce va fi posibil.

Plecăm apoi spre comuna Joia mare. Un drum frumos ce șerpuește printre dealuri e străbătut în câteva minute. Din depărtare se zărește sus pe deal bisericuța comunei, iar naintea ei deslușim lumea care cu nerăbdare așteaptă pe P. S. Sa. Ajungem. Comuna lasă impresia neplăcută a sărăciei, care însă e recompenzată prin frumsețile naturii, ce o încunjură. Preotul Zosin Mihulin se apropie cu sfânta evanghelie și cu crucea, ne întâmpină, P. S. Sa intră în biserică, unde ca în toate bisericile cercetate, după un scurt serviciu divin vorbește poporului cu aceeași însuflețire, plină de vigoare, cu aceeași frumsețe de limbă și idei, despre sfânta taină a preoției, care se dă nu de oameni, ci de D-zeu. Face o șarșă energică contra pocăitismului, care în comuna aceasta mică de 361 suflete, s'a înfiripat ajungând numărul de 37 suflete. Poporul a ascultat cu smerenie, și-au deschis larg porțile sufletului pentruca să intre învăță-tura dăitoare de viață împărtășită prin gura P. S. Sale. După rugăciunea de ertare coborâm dealul, aruncând o ultimă privire naturii prea frumoase din jur. Fiind timpurtârziu ne îndreptăm spre Buteni. Și deși seara începe să-și întindă aripile ei întunecoase, P. S. Sa ajuns în Buteni, își exprimă dorința de a cerceta câteva familii de țărani. L-am văzut pe marele arhiereu, stând de vorbă cu țărani, cari emoționați de această înaltă vizită ce li-se făcuse, abia își puteau reține lacrimile. Am vizitat pe preoții Bodea și Cosma. Ne întorcem apoi acasă în locuința protopopească pentru odihnă și reculegerea necesară după o zi întreagă de activitate încordată pastorală.

Luni în 29 Aug. dimineața la orele 8 părăsim Buteni, după ce am mulțumit familiei P. C. Sale pentru

ospitalitatea cu cari ni-au onorat. Facem calea întoarsă pentru a cerceta câteva comune din protopopiatul Ineului. Ajungem la Aldești. Tânărul preot Traian Vraciu ne primește în ușa bisericii cu sfânta evanghelie în mână, încunjurat de credincioși. Face raportul cuvenit din care reiese, că comuna are 800 suflete ortodoxe, 30 necăsătoriți și 3 familii baptiste. Intrați în sfântul locaș, P. S. Sa ține o înălțătoare predică despre însemnătatea zilei. Ioan Botezătorul a suferit moarte de martir, pentrucă era reprezentantul virtuților d-zeești și dușmanul păcatului. Credincioșii să se ferească de păcat și să urmeze învățăturilor dăitoare de viață ale bisericii. Cuvântarea deosebit de clară, împodobită cu nenumărate exemple scoase din viața, poporului, a emoționat adânc credincioșii. Se citește apoi de către P. S. Sa rugăciunea de ertare, pe care credincioșii au ascultat-o plini de evlavie în genunchi. La eșirea din biserică ne întâmpină harnicul protopop al Ineului Georgea. Dar timpul trece, nu ne așteaptă, și în fața noastră avem alătea comune încă. Plecăm spre Voivodeni în hotarul comunei suntem întâmpinați de vornicii și atât de isteții călăreți: — cari ne conduc la casa preotului Popoviciu din Voivodeni. Aici suntem oaspeții Doamnei preotese, părintele fiind ocupat cu serviciul divin. P. S. Sa să simte puțin indispus în urma sforțărilor din ziua precedentă. La liturgie servește părintele protoereu Georgea asistat de preotul locat, preotul oaspe și diaconul. Biserica e ficsită de lume, ce așteaptă apariția P. S. Sale, care nu întârzie a asista la sfânta liturgie, urmat de consilierul-referent protoiereu Păcățian. La priceasnă părintele bineventează pe înaltul oaspe raportându-i, că comuna are 298 suflete, căsătorii nelegitime 6 și bapțiști 4. Arată lucrurile mai însemnate săvârșite de C. Sa în această mică comună, ca de ex. prevederea bisericii cu clopote, înfiinșarea de diferite fonduri de bucate, lucruri ce îi servesc spre laudă C. Sale Popovici. Li răspunde P. S. Sa vorbind poporului despre nerecunoștința omului pentru mila și nenumăratele binefaceri ce le primește dela D-zeu. Creștinii de azi să învețe dela împărații Ninivei, cari s'au pocăit și prin post și rugăciuni căutau să placă D-zelui odinioară desconsiderat. Deși suntem liberi în această mândră țară, totuși mai avem un mare dușman, care e păcatul. Să căutăm să scăpăm de el spre binele nostru. După rugăciunea de ertare, ne înapoiem la casa C. Sale, unde luăm masa. La orele 3 d. m. plecăm spre Mănerău. În marginea comunei ne întâmpină primarul comunei și urmași de banderiu intrăm în comună. La intrarea în biserică fetița C. Sirca bineventează pe P. S. Sa predându-i un buchet de frumoase flori. În biserică preotul R. Popovici face raportul cuvenit arătând că această veche comună are azi 774 suflete, căsătorii nelegitime 20, pocăiți 3. Vorbește apoi P. S. Sa îndemnând pe credincioși, cari îl ascultau cu deosebită evlavie, să asculte de conducătorii lor, să fie cu pildă

bună în familie. Infierează pe aceia, cari ar arunca cu noroi în oameni puși^{și} de sfânta biserică pentru păștorire. După rugăciunea de ertare, trecem mai departe spre ultima comună, ce am luat-o în planul nostru, — comuna Bocsig. La marginea comunei ne așteaptă mulțime multă în frunte cu preotul Alex. Măneran și primarul cu pâne și sare. Fantara din loc cântă cântece frumoase. Bubuituri de treascuri zguduie aerul. Ne apropiem de biserică. Aici ne așteaptă preotul Traian Pap cu evanghelia în mână. În biserică după un scurt serviciu divin își face raportul obicnuit părintele Pap. Comuna e dela 1820, are 1706 suflete. Bapțiști nu sunt. Răspunde P. S. S. vorbind despre pregătirea pentru moarte.

Biserica licsită de lume asculta cu încordare cuvintele P. S. Sale, cari cădeau în sufletele credincioșilor ca picurii ploaiei de vară pe un pământ însetat de arșița soarelui. După rugăciunea de ertare, urmași de frumosul cor condus atât de bine de învățătorul locului, facem o vizită în noua casă a părintelui Pap, unde ni-se servește o gustare. Noaptea însă coboară de la munte și înainte de a ne cuprinde voim să fim în Arad. Plecăm. Strigătele de „trăiască“ ale poporului, buibuitul trascurilor, sunt tot atâtea dovezi, că P. S. Sa poate culege cu drag fructele vizitațiunilor Sale canonice.

Cu impresia plăcută a celor văzute și auzite, am ajuns la orele 8:30 în Arad.

Rev.

Licitațiune minuendă.

Pentru lucrările de renovare a turnului și acoperișului Sfintei Biserici din Dud în baza planului și devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu eparhial din Arad cu Nr. 4372/927. se publică licitație minuendă pe ziua de Joi la 8 Septemvrie a. c. orele 3. d. p. (15) în localitatea școalei de lângă biserică pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de exclamare 109,000 Lei.
 2. Licitanții vor depune vadiu de 10 procente în bani gata sau hârtii de valoare acceptabile, pentru lucrările la cari vor reflecta, având a li se restitui numai după recepțiunea lucrărilor.
 3. Pentru participarea la licitație licitanții nu pot pretinde sub nici un titlu spese.
 4. Licitanții își vor dovedi în scris titlul de întreprinzători.
 5. Planul, devizul, și condițiunile se pot vedea la oficiul parohial din Dud.
 6. Consiliul parohial fără considerare la rezultatul licitației poate încredința lucrările reflectantului care va da mai multă garanță morală.
 7. Renovarea se va începe imediat după aprobarea contractului încheiat cu întreprinzătorul.
- Dud, la 24 August 1927.

Consiliul parohial.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, a plecat Marți în 30 August la Curtea de Argeș, pentru a participa la parastasul ce sa oficiat joi în 1 Sept. l. c. pentru defunctul Rege Ferdinand I.

Parastas pentru Regele Ferdinand. Joi în 1 Septemvrie l. c. s-a împlinit 40 de zile dela decedarea marelui Rege Ferdinand I. Cu această ocazie s-a oficiat parastas pentru defunctul rege în toate bisericile din eparhia noastră.

În catedrala din Arad, a pontificat parastasul părintele protosinzel Dr. Iustir Suciuc azistat de 2 protopopi, 2 preoți și un diacon. Părintele Suciuc a ținut o alocuție instructivă, scoțind în relief marile merite ale defunctului Rege. Au participat autoritățile bisericești civile și militare.

Inventarul averii regelui Ferdinand. Dl. judecător D. C. Cătuneanu, consilier al Curții de Apel București, s'a prezentat la Palatul Regal spre a începe inventarierea averii rămase după Regele Ferdinand. Inventarul începând la București va continua fără întrerupere în toate localitățile, în cari se află moștenirile.

Darul M. S. Regina Maria. Cu ocazia vizitei făcute la Iași, M. S. Regina Maria a dăruit 50.000 lei pentru săracii orașului. S'a format un comitet care prin preoții locali a făcut împărțirea acestor bani la săracii tuturor confesiunilor.

Pretor condamnat. Judecătoria Hârșova a condamnat la 15 zile închisoare și 3000 lei despăgubiri, pe pretorul plășii Hârșova, pentru că a săvârșit fapte contra legii.

A. S. R. Principesa Ileana a împlinit în iarnă 18 ani. M. S. Regina Maria a declarat-o în zilele trecute de majoreană, după cum prevede legea statului și a constituției. Hotărârea aceasta a fost întărită de Inalta Regență și a fost publicată de ministrul justiției. Tânăra și frumoasa noastră princesă este fată harnică, muncitoare și cu tragere de inimă cătră tot ce e bine și frumos. Se interesează de toate îndeletnicirile nobile pentru propășirea binelui obștesc al țării. Să ne trăiască la mulți ani spre fala țării noastre și a dinastiei noastre!

Școala de jucării în ținutul moșilor. Ministerul de agricultură a înființat la Câmpeni (munții apuseni), în legătură cu școala de meserii, o fabrică de jucării.

Scopul acestei școale e, să dea de lucru Moșilor. Lemnul fiind din belșug în acele părți și populația îndemânatecă la lucru, noua îndeletnicire către care vor fi îndrumați copiii Moșilor, va face ca starea lor să se mai îmbunătățească.

Moartă înviată. În Italia s'a întâmplat dăunăzi că într-o comună din apropierea orașului Malaga, soția

unui fierar, Lorezina Nescar, a fost declarată de medicul comunal ca moartă. În bocetele rudelor și prietenilor, corpul ei a fost depus într'un sicriu de lemn și dus la cimitir. Când să o coboare în groapă, moarta se ridică și frecându-și ochii a început să ceară mâncare. Oamenii s'au speriat și au luat-o la fugă. Părăsindu-și sicriul, dna Nescar s'a întors acasă și a intrat în vorbă cu vecinii. Acasă și-a schimbat hainele și s'a dus apoi la medicul comunal pentru ai înapoia certificatul de moarte. Și acum se bucură de o sănătate perfectă.

Principesa rusească. Gazetele europene sunt toate pline de veste, că una din ficele țarului Nicolae al Rusiei, trăește și s-ar afla acum în Germania. Se crede că această princesă, Anastasia a fost scăpată în noaptea când familia țarului a fost omorâtă, de un prietin cu numele Ciaicovschi. După care s'a măritat, dar acesta a murit, A vrut într'o vreme să se omoare și așa a ajuns în spitalele din Berlin, unde a recunoscut-o dr-ul Botkin, fiul fostului medic de curte al țarului.

Spioni. La Tighina în Basarabia a fost prinsă o bandă de spioni ruși. Ei făceau spionajiu pentru bolșevicii din Rusia. Unul din cei prinși, când era dus la închisoarea, s'a smuls dintre tovarăși și s'a aruncat într'o fântână, unde s'a înecat.

Modă nouă de-a fura. Zilele astea a prins poliția din Basarabia pe un hoț, îmbrăcat în haine de preot, umblând să adune ajutoare pentru obiserică. Ajuns în casă, pune ochii pe lucruri scumpe și cerceta pe unde ar putea intra noaptea, iar noaptea intra și fura. Fiți cu grije când vă vin străini în casă.

Animale cari nu beau apă. În țările de la Răsărit trăesc multe feluri de jivini cari nu beau în toată viața lor nici o picătură de apă. Într'o grădină zoologică de la Londra un papagal a trăit 52 de ani fără să bea măcar o picătură de apă. Mulți învățași cred că epurii nu beau apă, decât rouă dimineața de pe iarbă. Un mare număr de târătoare, șerpi, șopârle, și altele trăesc în locuri cu totul lipsite de apă.

Dintr'o țigară. Un orfan din orfelinatul din Câmpia Turzii și-a câștigat o țigară și chibrituri, și ca să nu-l vază nimenea, s'a urcat în podul grajdului. După ce și-a aprins țigara, chibritul l-a aruncat, fără săși dea seama, într'o grămadă de surcele, cari s-au aprins. Orfanul, văzând cum se lățește focul, a fugit îngrozit și a început a striga după ajutor. Dar flăcările s'au întins, și a ars coperișul grajdului.

La Diciosânmartin în ziua de 15 August a. c. (Sf. Maria), s'a pus piatra fundamentală a catedralei ortodoxe din acest oraș. Inițiativa aparține societății ortodoxe naționale a femeilor române și harnicului preot Gh. Opreanu.

Cât de imperioasă era necesitatea ridicării unei biserici în Diciosânmartin este destul să arătăm că slujba religioasă a bisericii strămoșești se făcea în oraș într'o clasă de școală.

Pentru nouă catedrală s'a ales locul din piață din centrul orașului și prefectul județului, d. inspector general administrativ Alex. Lucescu, a făcut totul ca începerea zidirii catedralei să se facă în cadrul unor împunătoare serbări românești.

MULTUMITĂ PUBLICĂ

Dl. Ioan Georgescu prefectul județului Arad a binevoit a ordonanța din fondul județului, ca ajutor pentru rezidirea sf. Biserici din Dumbrăvița, distrusă prin incendiu, suma de: 100.000 lei. Primească și pe această cale din partea noastră cele mai profunde mulțumiri.

Dumbrăvița, la 6 August 1927.

Cu tot repstul.
preotul, *St. R. Munteanu.*

La Librăria „Diecezană” din Arad, Str. Eminescu No. 18., se află de vânzare următoarele tipărituri pentru școală:

Registru de prezență	Lei 70.—
„ „ absenți și clasificării	20.—
„ Matricula	50.—
„ Jurnal partizii coala	4.—
„ Jurnal de casă	2.—
„ cu matcă pentru chitanță	2.—
„ Bon de plată	2.—
Cont de gestiune	2.—
Tabloul absențelor	2.—
Bugetul	2.—
Ziar de casă pentru bibliotecă	2.—
Conspectul taxelor de înscriere	3.—
Inventar	3.—
Carnet școlar buc.	10.—
Orare pt. șc. primară, clasele separate buc.	2.—
„ „ „ „ pt. toate clasele într'o colecție	40.—
Programa analitică a învățământului primar ediția Ministrului Instrucțiunii	30.—
Plan analitic pt. folosul clasei I—IV a școlaei primare, de inspectorul Iosif Moldovan	30.—

CONCURSE

Pentru întregirea parohiei vacante din Ramna, se escrie concurs repețit cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele venite:

1. Usufructul sesiei parohiale constătătoare din 3 jug. pământ arabil, 16 jug. care le folosește comuna de pășune. Comuna se declară, că la împroprietărire va schimba aceste 16 jug. de pășune și va da altele cu pădure.

2. Usufructul unui intravilan.

3. Stolele legale și bir legal.

4. Retribuția dela stat, pentru care parohia nu ia nici o răspundere.

Parohia e de cl. III-a.

Alesul va predica în toată Dumineca și sărbătoarea, va suporta toate dările după beneficiul său, fiind îndatorat a preda religia la școala primară din loc, fără altă remunerație din partea parohiei.

Reflectanții își vor înainta petițiile înstruate în regulă comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Buteni, în terminul concursual.

Tot în acest termin sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă sau într'o sărbătoare în sf. biserică din Ramna, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *F. Roxin*, protopop.

Pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Cuvin**, rămasă vacantă prin mutarea preotului Dumitru Popa, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Parohia este de **clasa primă**. Dela recurenți se cere cvalificațiunea prevăzută în concluzul Sinodului Eparhial No. 84—1910.

Venitele parohiei sunt:

1. Una sesiune pământ arabil, 32 jug. cad.
2. Birul și stolele legale.
3. Locuință în casa parohială beneficiată până acum de preotul D. Popa.
4. Competința de lemne și pășunat după sesiunea parohială.

5. Intregirea de salar dela stat.

Alesul va plăti toate impozitele după venitele sale parohiale va predica în toate Duminecile și sărbătorile când va fi de serviciu și va catehiza la școala unde va fi designat.

Reflectanții la această parohie sunt poftiți, ca cererile și certificatele de cvalificațiune și serviciu, adresate către Consiliul Parohial din Cuvin, să le înainteze P. On. Oficiu protopopesc ort. rom. din Arad. În sfânta biserică din Cuvin se vor prezenta spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie cu stricta observare a dispozițiunilor din § 33, al Regulamentului pentru parohii.

Cuvin, la 31 Iulie 1927.

Consiliul parohial ort. rom. Cuvin.

În înțelegere cu; *Traian Vațlanu*, 2—3
protopop.

Nr. 475/927.

Concurs din oficiu repetit.

Pe urma ordinului consistorial Nr. 3837/927 se publică din nou concurs din oficiu, pentru îndeplinirea postului de capelan temporal cu dreptul de succesiune pe lângă parohul Ioan Micu din Căpâlnaș (protopopiatul Lipovei) cu termen **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele sunt:

1. Un intravilan parohial de 1600 st □.
2. Una sesiune de pământ din cele reduse, numită sesia I.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.
5. Eventuală întregire dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Alesul capelan, din bir și stolele va beneficia jumătate, iar jumătate revine parohului pe timpul cât va fi în funcțiune, având a suporta toate sarcinile după venitul ce beneficiază.

Alesul este îndatorat a predica în dumineci și sărbători, a catehiza la școalele primare din localitate. Parohia e de clasa I. (primă) se admit însă și recurenți cu cvalificațiune de clasa a. II. (doua)

Reflectanții își vor înainta recursese ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, — adresate Comitetului parohial ortodox român din Căpâlnaș — la oficiul protopopesc ort. rom. din Lipova și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Căpâlnaș spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din alta dieceză au se posedă permisiunea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea recurge, ceea ce vor dovedi protopresbiterului tractual, spre a li-se da voia a se prezenta în parohie.

Lipova la 8 August 1927.

Fabriciu Manuilă, protopresbiter tractual.

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Zăbalț** (protopopia-tul Lipovei) devenită vacantă prin strămutarea preotului Ignatie Dihor, se publică concurs, cu termen de **30 zile** dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt:

1. Un intravilan parohial cu parțela estravilană ce-i aparține.
2. Una sesiune parohială constătătoare din 24 jugh. pământ arător și 8 jugh. fânaș.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.
5. Intregirea dela stat pentru care parohia nu garantează.

Alesul va plăti toate impozitele după venitul parohial ce beneficiază, va catehiza la școala primară din loc și va predica regulat în sfânta biserică.

Parohia e de clasa a II. (doua) dela reflectanți se cere asemenea cvalificațiune.

Reflectanții i-și vor înainta recursese ajustate cu documentele recerute și cu certificat despre eventualul serviciu prestat adresate Consiliului parohial ort. rom. m. din Lipova și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual se vor prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sfânta biserică din Zăbalț, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă dieceză au să posedă permisiunea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea recurge ceea ce vor dovedi protopresbiterului tractual spre a li-se da voie a se prezenta în parohie.

Zăbalț, la 29 August 1927.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu; *Fabriciu Manuilă*, protopop.

1—3

LA EXPOZIȚIA DE INDUSTRIE DIN ARAD ÎN 1903, A OBTINUT
DECORAȚIE CU DIPLOMĂ DE ONOARE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE

IOSIF BISZÁK

GHIOROC (Jud. Arad)

SE TOARNĂ ÎN DIFERITE FORME ȘI MARIMI
CU INSCRIȚII SPECIALE PE CORP LUCRATE
DIN MATERIE PRIMĂ ȘI CU PREȚURILE CELE
MAI MODERATE.

DORITORII SE POT ADRESA
ÎN SCRIS PENTRU RELAȚII.

CATALOG LA CERERE GRATIS.

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Censurat: **Prefectura Județului.**